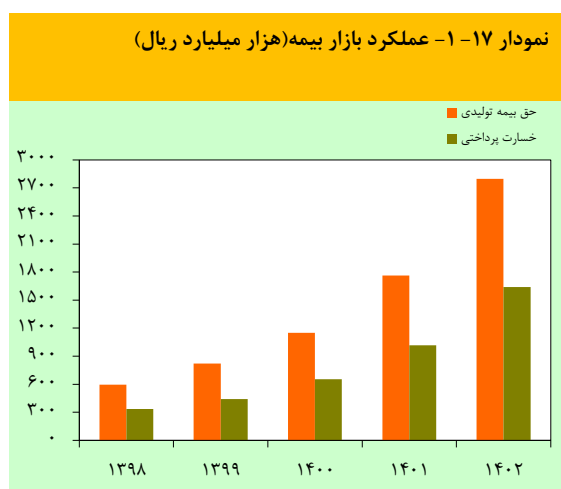

این نسبت در بیمه‌های غیر زندگی معادل ۱/۸ درصد و در بیمه‌های زندگی (عمر) برابر ۰/۳ درصد بوده است.

۱۷-۱- عملکرد بازار بیمه

بررسی میزان حق بیمه تولیدی و خسارت پرداختی تا حدودی نشان‌دهنده بازدهی شرکت‌های بیمه در هر رشته بیمه‌ای است. مقایسه این دو شاخص با تعداد بیمه‌نامه و تعداد خسارت، می‌تواند حجم فعالیت شرکت‌های بیمه را در هر رشته بیمه‌ای مشخص کند.

۱۷-۱-۱- حق بیمه تولیدی

در سال ۱۴۰۲، میزان حق بیمه تولیدی شرکت‌های بیمه دولتی و غیر دولتی معادل ۲۷۹۷/۱ هزار میلیارد ریال بود که در مقایسه با سال ۱۴۰۱ معادل ۵۸/۸ درصد رشد داشت. رشته «درمان» با سهمی معادل ۳۰/۲ درصد، بیشترین سهم از حق بیمه تولیدی بازار بیمه را داشت. پس از آن، بیشترین سهم به ترتیب به

عملکرد بازار بیمه کشور در سال ۱۴۰۲^(۱)، نشان‌دهنده تداوم روند رو به رشد شرکت‌های بیمه بوده است. در سال مورد بررسی، میزان حق بیمه تولیدی^(۳) شرکت‌های بیمه اعم از دولتی و غیر دولتی معادل ۲۷۹۷/۱ هزار میلیارد ریال بود که در مقایسه با سال ۱۴۰۱ معادل ۵۸/۸ درصد رشد داشت. روند صعودی حق بیمه تولیدی در مقایسه با رشد بطنی جمعیت کشور طی سال‌های اخیر موجب شده است تا شاخص حق بیمه سرانه کشور^(۴) نیز از روندی صعودی برخوردار شود، به طوری که حق بیمه سرانه از ۲۰/۷ میلیون ریال در سال ۱۴۰۱ با رشدی معادل ۵۸/۰ درصد به ۳۲/۷ میلیون ریال در سال ۱۴۰۲ برسد. از این میزان، مبلغ ۲۸/۲ میلیون ریال (معادل ۸۶/۲ درصد) به سرانه بیمه‌های غیر زندگی و بقیه به سرانه بیمه‌های زندگی (عمر) تعلق داشت. در سال ۱۴۰۲، ضریب نفوذ بیمه^(۵) در مقایسه با سال قبل از آن به میزان ۰/۳ واحد درصد افزایش یافت و به ۲/۱ درصد بالغ گردید.

۱- مطالب این فصل براساس «سالنامه آماری ۱۴۰۲ صنعت بیمه» از انتشارات بیمه مرکزی ایران تهیه شده است. به دلیل تغییرات صورت گرفته در این سالنامه، آمارهای مربوط به سال‌های قبل در ترازنامه سال ۱۴۰۲، قابل مقایسه با ارقام مندرج در ترازنامه سال‌های گذشته نمی‌باشد.

۲- در سال ۱۴۰۲، شرکت بیمه دولتی ایران و ۲۴ شرکت بیمه غیر دولتی در سرزمین اصلی و ۵ شرکت بیمه در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی مشغول انجام فعالیت بودند. البته ۴ شرکت بیمه خاورمیانه، باران، کاریزما و هامرز نیز در قالب شرکت‌های تخصصی بیمه زندگی فعالیت نموده و ۷ شرکت بیمه اتکایی امین، اتکایی ایرانیان، اتکایی ایران‌معین، اتکایی سامان، اتکایی تهران رواک، اتکایی آوای پارس و اتکایی رایا نیز در زمینه عملیات اتکایی فعالیت داشتند. بدین ترتیب در سال ۱۴۰۲، تعداد ۴۱ شرکت بیمه در کشور فعالیت می‌کردند.

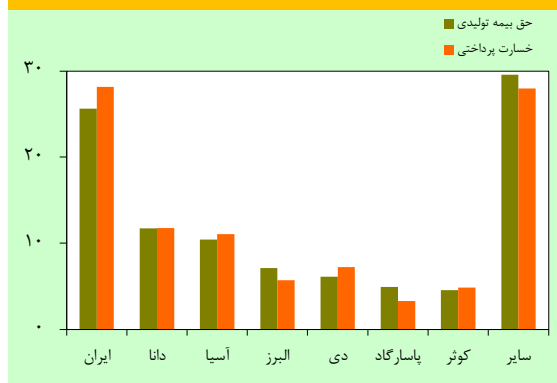
۳- منظور، مبالغ حق بیمه تولیدی بیمه‌نامه‌هایی است که طی دوره مورد گزارش توسط موسسات بیمه صادر شده‌اند. این مبالغ در بیمه‌های غیر زندگی بر مبنای حق بیمه صادره و در بیمه‌های زندگی (عمر) بر مبنای حق بیمه‌های وصولی (دریافتی) لحاظ می‌شود.

۴- حق بیمه سرانه از تقسیم حق بیمه تولیدی صنعت بیمه بر جمعیت هر کشور به‌دست می‌آید.

۵- ضریب نفوذ بیمه، نسبت حق بیمه تولیدی به تولید ناخالص داخلی است.

۲۸/۲ درصد از کل خسارت‌های پرداختی بازار بیمه را به خود اختصاص داد. سهم شرکت‌های بیمه غیر دولتی از خسارت‌های پرداختی ۷۱/۸ درصد بود. در این میان، بالاترین سهم در شرکت‌های بیمه غیر دولتی به ترتیب به شرکت‌های بیمه دانا (۱۱/۸ درصد)، آسیا (۱۱/۱ درصد)، دی (۷/۲ درصد)، البرز (۵/۷ درصد)، کوثر (۴/۸ درصد) و پارسیان (۴/۸ درصد) اختصاص داشت.

نمودار ۱۷-۲- سهم شرکت‌های بیمه از میزان حق بیمه تولیدی و خسارت پرداختی در سال ۱۴۰۲ (درصد)

۱۷-۱-۳- ضریب خسارت

ضریب خسارت^(۱) بازار بیمه کشور در سال ۱۴۰۲ معادل ۷۹/۷ درصد بود که نسبت به رقم مشابه سال ۱۴۰۱ معادل ۰/۹ واحد درصد کاهش نشان می‌دهد. در سال ۱۴۰۲، ضریب خسارت رشته‌های «شخص ثالث و مازاد»، درمان و بیمه بدنه اتومبیل بالاتر از ضریب خسارت بازار بیمه به ترتیب برابر ۹۷/۵، ۹۴/۳ و ۹۲/۵ درصد و ضریب خسارت سایر رشته‌ها کمتر از ضریب خسارت بازار بیمه و بین ۰/۵ تا ۶۴/۷ درصد بود. ضریب خسارت شرکت بیمه دولتی ایران در سال ۱۴۰۲ به میزان ۸۴/۹ درصد و در بخش غیر دولتی به میزان ۷۷/۹ درصد بود.

۱- «ضریب خسارت»، حاصل نسبت «خسارت واقع شده» به «حق بیمه عاید شده» است و نشان می‌دهد که چند درصد از حق بیمه‌ها بابت خسارت خطرهای تحت پوشش به بیمه‌گزاران برگشت داده شده یا خواهد شد. «حق بیمه عاید شده» شامل مجموع حق بیمه صادره و تفاضل ذخیره حق بیمه ابتدا و پایان سال است. همچنین، «خسارت واقع شده» عبارت از حاصل جمع خسارت‌های پرداختی و تفاوت بین خسارت‌های معوق آنها و ابتدای هر دوره مالی است.

رشته‌های شخص ثالث و مازاد (۲۸/۱ درصد)، زندگی (عمر) (۱۳/۸ درصد)، بدنه اتومبیل (۷/۳ درصد)، مسئولیت (۴/۴ درصد)، حوادث راننده (۴/۴ درصد) و آتش‌سوزی (۳/۹ درصد) اختصاص داشت. در سال مورد بررسی، حق بیمه تولیدی شرکت‌های بیمه برای تمامی رشته‌های بیمه‌ای به غیر از سایر انواع با افزایش همراه بود. در میان حق بیمه رشته‌های مختلف، به ترتیب رشته‌های بیمه‌ای پول، درمان، نفت و انرژی، هواپیما، حوادث راننده و مسئولیت از بیشترین رشد برخوردار بودند. در این سال، حق بیمه رشته سایر انواع معادل ۷۱/۴ درصد کاهش یافت.

در این سال، شرکت بیمه دولتی ایران سهمی معادل ۲۵/۶ درصد و شرکت‌های بیمه غیر دولتی سهمی معادل ۷۴/۴ درصد از کل حق بیمه‌های تولیدی بازار بیمه را دارا بودند. در این میان، بالاترین سهم در شرکت‌های بیمه غیر دولتی به ترتیب به شرکت‌های بیمه دانا (۱۱/۷ درصد)، آسیا (۱۰/۴ درصد)، البرز (۷/۱ درصد)، دی (۶/۱ درصد)، پاسارگاد (۴/۹ درصد) و کوثر (۴/۵ درصد) اختصاص داشت.

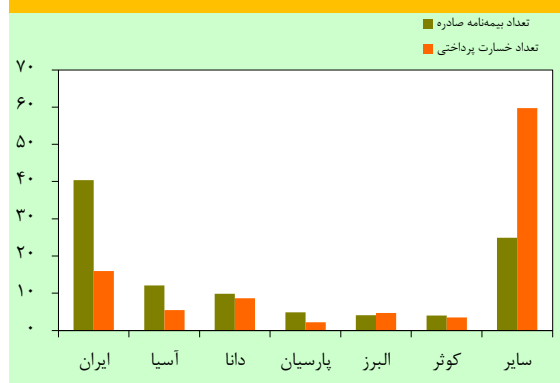
۱۷-۱-۲- خسارت پرداختی

در سال مورد بررسی، میزان خسارت پرداختی بازار بیمه کشور ۱۶۳۹/۷ هزار میلیارد ریال بود که در مقایسه با سال ۱۴۰۱، رشدی معادل ۶۱/۵ درصد نشان می‌دهد. بیشترین سهم از خسارت‌های پرداختی بازار بیمه در رشته بیمه‌ای «درمان» (۳۸/۱ درصد) پرداخت شد، بعد از رشته مذکور، رشته‌های بیمه‌ای شخص ثالث و مازاد، بدنه اتومبیل، زندگی (عمر)، حوادث راننده و مسئولیت به ترتیب با ۳۳/۴، ۹/۲، ۸/۳، ۳/۸ و ۳/۰ درصد بیشترین سهم از خسارت‌های پرداختی بازار بیمه کشور را دارا بودند. در مجموع، ۴۶/۴ درصد از کل خسارت‌های پرداختی بازار بیمه در سال مورد بررسی بابت پوشش ریسک‌های مربوط به رانندگی و اتومبیل (بیمه‌نامه‌های «شخص ثالث و مازاد»، حوادث راننده و بدنه اتومبیل) بود. در این سال، شرکت بیمه دولتی ایران به تنهایی

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۴۰۲

(۹۴/۳ درصد) را داشت. پس از آن رشته بیمه‌ای زندگی (عمر) با افزایش ۵۴/۲ درصدی نسبت به سال ۱۴۰۱ معادل ۲/۵ درصد از کل تعداد خسارت‌های پرداختی بازار را به خود اختصاص داد. در مجموع، رشته‌های بیمه‌ای درمان، «شخص ثالث و مازاد» و زندگی (عمر) ۹۸/۷ درصد از کل تعداد خسارت‌های پرداختی بازار بیمه کشور را دارا بودند. بررسی آمار مربوط به تعداد خسارت‌های پرداختی شرکت‌های بیمه نشان می‌دهد در این سال شرکت بیمه دولتی ایران ۱۵/۹ درصد از کل تعداد خسارت‌های بازار بیمه کشور را پرداخت کرد. در سال مورد بررسی، تعداد خسارت‌های پرداختی شرکت‌های بیمه غیر دولتی با رشد ۱۱/۱ درصدی نسبت به سال ۱۴۰۱ به ۷۲/۰ میلیون فقره رسید که معادل ۸۴/۱ درصد از تعداد کل خسارت‌های پرداختی بازار بیمه می‌باشد.

نمودار ۱۷-۳- سهم شرکت‌های بیمه از تعداد بیمه‌نامه‌های صادره و تعداد خسارت پرداختی در سال ۱۴۰۲ (درصد)

۱۷-۲- شرکت‌های بیمه

در سال مورد بررسی، رتبه‌بندی شرکت‌های بیمه از نظر تولید حق بیمه در مقایسه با سال ۱۴۰۱ تغییر کرد و شرکت‌های بیمه ایران، دانا، آسیا، البرز، دی، پاسارگاد و کوثر به ترتیب ۲۵/۶، ۱۱/۷، ۱۰/۴، ۷/۱، ۶/۱، ۴/۹ و ۴/۵ درصد از حق بیمه بازار را به خود اختصاص دادند. همچنین، سهم شرکت‌های بیمه ایران، دانا، آسیا، دی، البرز، کوثر و پارسیان از

جدول ۱۷-۱- عملکرد بازار بیمه

درصد تغییر	سال	
	۱۴۰۲ □	۱۴۰۱ ▲
حق بیمه تولیدی (هزار میلیارد ریال)	۲۷۹۷/۱	۱۷۶۱/۷
خسارت پرداختی (هزار میلیارد ریال)	۱۶۳۹/۷	۱۰۱۵/۶
ضریب خسارت (درصد)	۷۹/۷	۸۰/۶

ماخذ: سالنامه آماری ۱۴۰۲ صنعت بیمه، بیمه مرکزی ایران
۱- واحد درصد

۱۷-۱-۴- تعداد بیمه‌نامه صادره

در سال ۱۴۰۲، بازار بیمه کشور حدود ۷۴/۷ میلیون فقره بیمه‌نامه صادر نمود که در مقایسه با سال قبل از آن معادل ۶/۳ درصد رشد داشت. از مجموع بیمه‌نامه‌های صادره، بیمه «شخص ثالث و مازاد» و حوادث راننده هر یک معادل ۳۸/۰ درصد از سهم بازار را به خود اختصاص دادند. در مجموع، ۸۲/۸ درصد از کل بیمه‌نامه‌ها در این سال مربوط به بیمه‌نامه‌های اتومبیل («شخص ثالث و مازاد»، حوادث راننده و بدنه اتومبیل) بود. در این سال، تعداد بیمه‌نامه‌های صادره «شخص ثالث و مازاد» و حوادث راننده بیشترین سهم از رشد (۲/۸ واحد درصد) را در بین رشته‌های بیمه‌ای داشتند. بررسی آمار مربوط به تعداد بیمه‌نامه‌های شرکت‌های بیمه نشان می‌دهد که شرکت بیمه دولتی ایران ۴۰/۴ درصد از کل بیمه‌نامه‌های بازار بیمه کشور را صادر کرد. تعداد کل بیمه‌نامه‌های صادره شرکت‌های بیمه غیردولتی در سال ۱۴۰۲ با ۸/۴ درصد افزایش نسبت به سال ۱۴۰۱ به ۴۴/۵ میلیون فقره رسید که معادل ۵۹/۶ درصد از کل بیمه‌نامه‌های صادره بازار بیمه می‌باشد.

۱۷-۱-۵- تعداد خسارت پرداختی

تعداد خسارت‌های پرداختی بازار بیمه در سال ۱۴۰۲ با ۱۱/۶ درصد افزایش نسبت به سال قبل از آن به ۸۵/۶ میلیون فقره رسید. رشته بیمه‌ای درمان با ۱۰/۷ درصد افزایش نسبت به سال ۱۴۰۱، بیشترین سهم از کل تعداد خسارت پرداختی بازار

خسارت‌های پرداختی بازار بیمه به ترتیب ۲۸/۲، ۱۱/۸، ۱۱/۱، ۷/۲، ۵/۷، ۴/۸ و ۴/۸ درصد بود.

مقایسه شرکت‌های بیمه از لحاظ ضریب خسارت در سال ۱۴۰۲ نشان می‌دهد که در بین شرکت‌های بیمه، ضریب خسارت شرکت‌های بیمه حکمت صبا، تجارت نو، دی، ایران، آسیا، پارسیان، رازی، کوثر و دانا بیشتر از ضریب خسارت بازار بیمه بود.

۱۷-۳- دارایی‌ها و بدهی‌های شرکت‌های بیمه

در سال ۱۴۰۲، دارایی‌ها و بدهی‌های شرکت‌های بیمه با رشدی معادل ۳۶/۶ درصد به ۴۲۴۷/۲ هزار میلیارد ریال رسید که علت عمده این امر، افزایش به ترتیب ۵۹/۳ و ۲۹/۲ درصدی «مطالبات از بیمه‌گذاران و نمایندگان» و «سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار سپرده‌های بانکی» در سمت دارایی‌ها و افزایش به ترتیب ۴۹/۱ و ۱۸/۳ درصدی «ذخایر حق بیمه عاید نشده و حق بیمه سنوات آتی و ذخیره ریاضی» و «حقوق صاحبان سهام» در سمت بدهی‌ها بود.

جدول ۱۷-۲- خلاصه دارایی‌ها و بدهی‌های شرکت‌های بیمه (۱)

(هزار میلیارد ریال)

درصد تغییر	پایان سال	
	۱۴۰۲ □	۱۴۰۱
دارایی‌ها		
موجودی نقدی	۱۱۴/۷	۱۵۵/۹
مطالبات از بیمه‌گذاران و نمایندگان	۶۴/۱/۴	۱۰۲۲/۱
مطالبات از بیمه‌گران و بیمه‌گران اتکایی	۵۰/۱	۸۶/۲
سهم بیمه‌گران اتکایی از ذخایر فنی	۴۳۰/۹	۵۷۸/۷
سایر دریافتی‌ها و پیش‌پرداخت‌ها	۱۷۸/۴	۲۵۲/۷
تسهیلات اعطایی به اشخاص	۱۰۷/۱	۱۵۸/۱
سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار و سپرده‌های بانکی	۱۱۳۷/۰	۱۴۶۹/۳
سرمایه‌گذاری در املاک	۲۱/۶	۳۲/۶
سایر سرمایه‌گذاری‌ها	۴/۰	۳/۹
دارایی‌های غیرجاری نگهداری شده برای فروش	۱/۲	۳/۴
دارایی‌های ثابت مشهود	۴۰۹/۸	۴۶۳/۵
دارایی‌های نامشهود	۴/۷	۸/۵
سایر دارایی‌ها	۷/۹	۱۲/۴
جمع دارایی‌ها = جمع بدهی‌ها و حقوق صاحبان سهام	۳۱۰۸/۷	۴۲۴۷/۲
بدهی‌ها و حقوق صاحبان سهام		
بدهی به بیمه‌گذاران و نمایندگان	۷۴/۲	۹۵/۴
بدهی به بیمه‌گران و بیمه‌گران اتکایی	۱۴۲/۱	۱۸۱/۳
مالیات پرداختنی	۲۰/۰	۲۴/۳
سود سهام پرداختنی	۱۲/۲	۱۳/۱
تسهیلات مالی	۱۲/۵	۱۰/۸
سایر پرداختنی‌ها	۱۶۸/۶	۲۴۷/۸
بدهی بابت بیمه عمر و مدیریت سرمایه	۰/۰	۰/۰
ذخیره خسارت معوق	۴۰۲/۳	۵۷۹/۳
ذخیره ریسک‌های منقضی نشده	۵۳/۷	۱۲۵/۰
ذخایر حق بیمه عاید نشده و حق بیمه سنوات آتی و ذخیره ریاضی	۱۳۴۶/۸	۲۰۲۱/۱
سایر ذخایر فنی	۱۴۷/۳	۲۱۷/۰
ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان	۲۷/۵	۳۷/۰
حقوق صاحبان سهام	۷۰۰/۴	۶۹۵/۲
		۰/۷

ماخذ: بیمه مرکزی ایران
۱- شامل شرکت‌های بیمه دولتی و غیر دولتی می‌باشد.